

Streszczenie

Literatura w kręgu Oneironu. Interakcje i nawiązania

Rozprawa *Literatura w kręgu Oneironu. Interakcje i nawiązania* stanowi próbę odpowiedzi na pytanie o udział i znaczenie literatury w działalności neoawangardowej grupy Oneiron z Katowic. Materiał badawczy obejmuje cztery zasadnicze obszary, w których słowo jawi się kolejno jako: inspiracja, materiał twórczy, element realizacji intersemiotycznych oraz ogniwo budujące wspólnotę literacką. Rozpoznaniu podlegają zaś odpowiednio: biblioteka Oneironu (interteksty twórczości grupy), utwory literackie autorstwa oneironautów, intermedia wykorzystujące komponent słowny oraz teksty pośredniczące pomiędzy przedstawicielami środowiska katowickiego i jego satelitami. Materiał pozyskany ze zbiorów prywatnych a także transkrypcje wywiadów przeprowadzonych z członkami Oneironu dołączono do rozprawy w postaci aneksu.

Rozdział pierwszy, *Powidoki awangardy* dotyczy najważniejszych dyskusji teoretycznych zogniskowanych wokół zjawisk neoawangardy, undergroundu, kontrkultury czy New Age'u, będących komponentami dyskursu o działalności oneironautów. W rozdziale zatytułowanym *U źródeł chaosu. O relacji słowa i obrazu w projekcie Czarnych kart* autorka poddaje analizie najważniejsze, kolektywne dzieło artystów grupy Oneiron – *Leksykon* zwany także *Czarnymi kartami*. Rozważania dotyczące dzieła i jego intermedialnego charakteru, przeprowadzono na trzech poziomach: całości, czyli pełnej „talii”, wybranych pojedynczych kart oraz składających się na nie elementów, jakie interpretować można jako swoiste „mikrodzielka”. Rozdział trzeci *Bezpretensjonalny i święty kolektyw literacki* poświęcony został artzinowi „Ouroboros” oraz kolektywnym zapiskom członków grupy (*Cztery teksty*) osadzonym w tradycji surrealistycznych *cadavre exquis*. Czwarta część rozprawy prezentuje indywidualną twórczość literacką i paraliteracką założycieli Oneironu: Andrzeja Urbanowicza, Urszuli Broll, Henryka Wańka, Zygmunta Stuchlika i Antoniego Halora. Osobne miejsce poświęcono prezentacji interferencji, zachodzących pomiędzy oneironautami a szerokim gronem ludzi nauki i sztuki – środowiskiem satelickim, które w kluczowych momentach trwania grupy obejmowało nawet setkę osób. Pod kątem tym przeprowadzono serię analiz i interpretacji tekstów autorstwa Ryszarda Krynickiego, Jarosława Markiewicza, Tadeusza Sławka i Krystyny Broll-Jareckiej. Perspektywa intertekstualna pozwala spojrzeć na Oneiron nie tylko jak na hermetyczny i niedostępny krąg wtajemniczonych, ale również jako na grupę otwartą na dialog z innymi środowiskami i artystycznymi indywidualnościami.

Podjęte w rozdziałach analizy pozwalają potwierdzić tezę o istotnej roli słowa i literatury w działaniach powziętych przez grupę Oneiron. W pracy wykazano wiodący wpływ surrealizmu i psychologii głębi Carla Gustava Junga na twórczość artystów katowickich. Szczególne miejsce w dorobku grupy Oneiron przypisuje się sztuce symbolicznej o logowizualnej proweniencji. Zakończenie rozprawy sygnalizuje zaś fenomen „długiego trwania” Oneironu; wciąż aktualizowane dziedzictwo grupy pozwala postrzegać ją jako niewyczerpalne źródło inspiracji i nawiązań.